

Sfinte locuri de închinare din afara Ierusalimului

Sfânta Mănăstire a Martei și Mariei din Betania – Mormântul lui Lazăr

Satul Betania, cunoscut tuturor creștinilor datorită învierii Dreptului Lazăr, se află la est de Muntele Eleon. Aici se află mormântul lui Lazăr. La aproximativ 40 de metri sud de mormântul lui Lazăr se află niște ruine despre care se spune că provin din casa Martei și a Mariei. Deasupra lor se afla în trecut o biserică. La sud-est de Betania (cam la 200 de metri) pe drumul care duce la Iordan, se află o stâncă având forma unei spinări de asin. Pe această stâncă se spune că a stat Mântuitorul mai înainte de a intra în sat. Acolo L-a întâlnit Marta, sora lui Lazăr, și a căzut la picioarele Lui zicând: „Dacă ai fi fost aici, fratele meu n-ar fi murit”.

Mormântul lui Lazăr

Sfântul Ioan Evanghelistul face referire la acest episod: „Și era bolnav un oarecare Lazăr din Betania...”. În mormântul lui Lazăr, care azi aparține musulmanilor, se ajunge coborând 24 de trepte care au fost săpate în stâncă în secolul al XVII-lea. În secolul al IV-lea, Sfânta Elena zidise peste mormântul lui Lazăr o biserică tripartită cu atrium. Podeaua era acoperită cu mozaic multicolor. Această biserică creștină – Lazarion – a supraviețuit invaziei perșilor din 614. Apoi a căzut în ruină și a fost rezidită în 1965 de arhimandriții Teodosie și Serafim. Candelerele din biserică Sfântului Lazăr le aprind monahii din Mănăstirea Întâmpinării Mântuitorului de către Marta și Maria, al cărei egumen, Preacuviosul Arhimandrit Teodosie, a oferit terenul și a ajutat la obținerea autorizației pentru construirea bisericii. La

sărbătoarea Sfântului Lazăr (Sâmbăta Sfântului Lazăr) se săvârșește Liturghie arhierească în această mănăstire. După terminarea Liturghiei, preoții și credincioșii merg în procesiune până la Mormântul Sfântului Lazăr, unde Arhiereul citește Sfânta Evanghelie a învierii Sfântului Lazăr în trei limbi: greacă, arabă și rusă, iar apoi procesiunea merge la biserica Sfântului Lazăr unde se face rugăciune. Această biserică, având două etaje, a fost construită pe locul unde a fost casa Sfântului Lazăr, iar curtea ei cuprinde Mormântul Sfântului. Din însemnările de pelerinaj ale domnului Dimitrios G. Takos (1896) aflăm că „deasupra mormântului Dreptului Lazăr Sfânta din Roma a construit o biserică impunătoare și a fost înființată și o mănăstire de maici în 1139”. Ieronim menționează că pe la sfârșitul secolului IV, s-a construit Biserica Sfântului Lazăr. Se pare că a fost construită de Sfânta Elena. În 870 Mormântul se afla într-o biserică care, în 1103, după izgonirea lui Hakem, a fost restaurată. La o distanță de 40 de metri de aici, spre sud, se vede locul unde se afla casa Martei și a Mariei, aproape de casa lui Simon leprosul.

Sfânta Mănăstire a Stâlpărilor – Betfaghe

În orașul Betfaghe se află o sfântă biserică ce aparține ortodocșilor și care, potrivit tradiției, marchează locul de unde a pornit Hristos, călare pe asin, spre Ierusalim. O dată pe an, Patriarhia Ortodoxă greacă a Ierusalimului săvârșește rememorarea acestei intrări triumfale a Domnului în Ierusalim.

Sfânta Biserică a Sfântului Gheorghe din Lida

Lida se află în centrul Israelului. Înflorirea creștinismului în Lida o dovedește biserica Sfântului Gheorghe. Izvoarele menționează că a existat o episcopie a Lidei, care deținea primul loc între cele 25 de episcopii autocefale din Ierusalim și care apoi a devenit arhiepiscopie. Astăzi există un

arhiepiscop al Lidei, care are reședința în Patriarhia Ierusalimului. Ctitorul Bisericii Sfântului Gheorghe este considerat a fi Împăratul Iustinian.

Tradiția creștină menționează că Sfântul Mare Mucenic Gheorghe s-a născut în orașul Diospolis din Palestina, adică în Lida de astăzi. Potrivit tradiției, Sfântul Gheorghe slujea în armata romană în Asia Mică. În vremea prigoanei lui Dioclețian, el a mărturisit pentru Hristos. Moaștele sale au fost duse în orașul său natal, Lida, și îngropate acolo. În secolul al V-lea exista în Diospolis un important lăcaș de închinare și o biserică măreață în care se afla și Mormântul Sfântului Gheorghe. Această biserică veche a fost distrusă în 1010 de vestitul calif Hakem și a fost reconstruită de cruciați. În 1191 a fost iar distrusă de către Saladin și apoi reconstruită în 1442. Fragmente din biserica veche, datând din secolul al V-lea, se păstrează până astăzi în moscheea Jamaa Al-Kabir din Lida.

Noul Testament menționează minunea petrecută în Lida, când Apostolul Petru l-a vindecat pe paralticul Eneas (Cf. Fapte 9, 32-35). Biserica de azi, unde se află și mormântul Sfântului, s-a construit în 1871 de către Patriarhul Ierusalimului Chiril II, care a contribuit la placarea cu marmură a podelei și a mormântului Sfântului Gheorghe. Biserica are 20 de metri lungime și 17 metri lățime. Este împodobită cu capiteluri în stil corintic și prezintă în interior multe elemente bizantine, precum și din perioada cruciaților și de mai târziu. Biserica era tripartită. Astăzi există doar naosul închinat Sfântului Gheorghe și Intrării în Biserică a Maicii Domnului.

Sfânta Biserică a Sfântului Gheorghe din Ramla

Ramla, care cândva era un oraș înfloritor, cu mulți locuitori, este astăzi un orașel mic, situat în fertila vale Saron.

Constituie prima stație dintre Ioppe și Ierusalim și este unul dintre orașele centrale ale Palestinei. Orașul Ramla este menționat ca Ramathem în Vechiul Testament, iar în Noul Testament ca Arimateea, orașul natal al lui Iosif și al lui Nicodim, cei care l-au îngropat pe Domnul. Sfântul Luca îl numește oraș al iudeilor. Aici se află mănăstirea noastră, închinată Sfântului Gheorghe. Este un punct foarte important și de neuitat pentru pelerini. Cei care poposesc aici se bucură de grija deosebită și ajutorul egumenului.

Biserica este cunoscută pentru vechimea ei, dar și pentru vestita coloană pomenită în Sinaxar, numită „coloana văduvei”. Biserica a fost construită în 784, în timpul împărătesei Irina, așa cum reiese din inscripția de pe zidul de nord: „Pe când era Patriarh vestitul Policarp, epitrop al Petrei Misail, iar al Gherarei Gherasim, a fost restaurată, așa cum se vede acum, această biserică a Sfântului Gheorghe, pe care a târnosit-o Dositei al Lidei în 1817, pe 26 mai, egumen fiind Mitrofan din Kythira. Biserica a fost zidită de Augusta Irina în 784. În 1719, odată cu năvala francilor, a fost arsă”.

Turla se sprijină pe patru coloane, dintre care a patra, cea din dreapta, este coloana văduvei, ce poartă această inscripție: „Să fie așezată în partea dreaptă a bisericii”. În 1817 a fost restaurată numai cupola, în vreme ce zidurile, pereții altarului și ușa dinspre apus au rămas așa cum erau. Astăzi, doar un fragment din coloana pomenită în Sinaxar se află în partea dreaptă a bisericii, păstrând urme din vechea inscripție.

Sfânta Mănăstire a Fântâniilor lui Iacov din Samaria

Singurul loc de închinare existent în Samaria este Fântâna Patriarhului Iacov. Potrivit Evangheliei (Cf. Ioan 4, 4-30), lângă această fântână, ce datează din perioada precreștină,

Hristos a întâlnit-o pe femeia samarineancă, pe drumul Său dinspre Galileea spre Ierusalim. În secolul al V-lea a fost construită prima biserică peste această fântână și, de atunci, acest loc este considerat lăcaș sfânt de închinare. Biserica a fost distrusă și astăzi fântâna se află într-un mic paraclis, la subsolul bisericii construite de Patriarhia Ierusalimului.